46314 - TOPRAK KULLANILARAK KÖPEĞİN NECÂSETİNİN TEMİZLENMESİ

Soru

Köpeğin necâsetini temizlemek için mutlaka toprakla yıkanması gerekir mi?
Yoksa sabun gibi toprağın yerine başka bir şey kullanılabilinir mi?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Daha önce 41090 nolu sorunun cevabında, köpeğin necâsetinin nasıl temizlendiği ve bunun, birisi toprakla olmak üzere yedi defa su ile yıkanarak temizlenmesi gerektiğini açıklamıştık.

Âlimler, (necâseti giderirken) toprağın kullanılması gerekir mi? Yoksa toprağın yerine günümüzde kullanılan sabun gibi temizleyici bir madde kullanmak câiz midir? Konusunda görüş ayrılığına düşmüşlerdir.

Buna göre Şâfiî Mezhebi: "Toprak kullanmak gerekir, toprağın dışında başka bir şeyin kullanılması, toprağın yerine geçmez.Çünkü Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- özellikle toprak kullanmayı belirtmiş ve bunu emretmiştir", görüşündedir.

Hanbelî Mezhebi: "Toprağın dışında, sabun ve sabuna benzer bir şeyin kullanılması câizdir", görüşündedir. ("el-Mecmû'"; c: 2, s: 600. "Ravdatu't-Tâlibîn"; s: 16. "El-Muğnî"; c:1, s: 74. "el-İnsâf"; c: 2, s: 248.

"el-Mevsuâtu'l-Fıkhiyye"; c: 10, s: 139'da şöyle bildirilmiştir:

"Köpek bir kabı diliyle yaladığı zaman, bu kabı temizleyebilmek için onu birisi toprak olmak üzere yedi defa su ile yıkanması gerekir. Bu, Hanbelî ve Şâfiîlerin görüşüdür..."

(Köpeğin necâsetini gidermek için) toprağın yerine Eşnân

Eşnân: Eskiden insanların temizlemede kullandıkları bir temizleyicidir.

ve sabun gibi kullanırsa veya yedi defa yıkamak yerine sekiz defa yıkarsa, doğru olan görüşe göre bu geçerli olmaz. Çünkü bu, ibâdet sayılan, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in emrettiği birtemizliktir. Bunun içindir ki toprağın yerine başka bir şey geçmez.

Hanbelî mezhebinin bazı âlimleri, toprağın bulunmaması halinde veya toprakla yıkanan yerin bozulması sebebiyle, topraktan başka bir şeyin kullanılmasını câiz görmüşlerdir.Fakat toprağın bulunması ve kullanılmasının zarar vermemesi halinde topraktan başka bir şeyle necâseti gidermek câiz değildir.Bu, İbn-i Hâmid'in görüşüdür."

Değerli âlim Muhammed b. Sâlih el-Useymîn -Allah ona rahmet etsin- de topraktan başka bir şeyle temizliğin geçerli olacağı görüşünde olanlar hakkında şöyle demiştir:

"Bunun, aşağıdaki sebeplerden dolayı iyice düşünülmesi gerekir:

1. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- köpeğin necâsetini temizlerken toprağı özellikle zikretmiştir. Bu sebeple Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in emrine uymak gerekir.

2. Sidr ve Üşnân ağacı, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in zamanında olmasına rağmen, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- buna işâret etmemiştir.

Üşnân: Potas, kalya taşı, dikenli çövendir.Botanik ilmindeki adı; Salsola kali'dir.

3. Belki de toprağın içerisinde, -bizim bilemediğimiz- köpeğin salyasından çıkan mikropları öldüren bir madde vardır.

4. Toprak, iki temizleyiciden birisidir.Çünkü toprak, su bulunmadığında teyemmümde suyun yerine geçer.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

[جُعِلَتْ لِيَ الأَرْضُ مَسْجِدًا وَطَهُورًا] رواه البخاري

"Yeryüzü (toprak) bana, (Allah Teâlâ tarafından) mescit (namaz kılınan yer) ve (suyun bulunmadığı zaman) temizleyici kılındı." (Buhârî)

Bu sebeple bu konuda doğru olan görüş; topraktan başka bir şeyin kullanılması, geçerli olmaz.Fakat toprak bulunmadığı farzedilirse -ki bu uzak bir ihtimaldir-, Eşnân veya sabunun kullanılması, kullanılmamasından daha hayırldıır." (Muhammed b. Sâlih el-Useymîn; "eş-Şerhu'l-Mumti'"; c: 1, s: 292)